

บทที่ ๑

บทนำ

ลักษณะของปัญหา

กานพลู^๑ เป็นไม้ยืนต้นจำพวกไม้เนื้อแข็ง เป็นเครื่องเทศ พืชสมุนไพร เป็นไม้เมืองร้อนที่สามารถปลูกในประเทศไทยได้ เนื่องจากมีพื้นที่และภูมิอากาศในบางจังหวัดเหมาะสมที่จะปลูกได้ดี แต่ปัจจุบันนี้เรียกได้ว่าเกือบจะไม่มีผลผลิตในประเทศไทย เพราะเท่าที่ผลิตได้นั้นประมาณ ๑.๓% ของปริมาณการนำเข้าแต่ละปีเท่านั้น การนำเข้าจึงเป็นเพียงวิถีทางเดียวที่นำวัตถุดิบเข้ามาป้อนโรงงานอุตสาหกรรมเภสัชกรรมโดยเฉพาะยาแผนโบราณ และจำหน่ายให้แก่ร้านขายยาทั่วไปเพื่อจำหน่ายแก่ผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งปริมาณการนำเข้าทั้งหมดนี้ไม่เพียงพอกับความต้องการในการบริโภค และเมื่อพิจารณาถึงรายได้จากการปลูกกานพลูแล้ว นับว่าสูงเมื่อเทียบกับพืชสวนชนิดอื่น ๆ ในเมื่อประเทศไทยสามารถปลูกกานพลูได้คุณภาพทัดเทียมกับต่างประเทศ ตามที่เคยทำการวิเคราะห์มานั้น จึงควรศึกษาเกี่ยวกับการผลิตตลอดจนปัญหาทางการตลาดที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร อันจะนำรายได้มาสู่เกษตรกรไม่น้อยกว่าการปลูกพืชผลอื่น ๆ

กานพลูเป็นสินค้าที่มีลักษณะเป็นทั้งสินค้าเพื่อการบริโภค (Consumer Goods) และสินค้าเพื่อการอุตสาหกรรม (Industrial Goods) ที่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมเภสัชกรรม อุตสาหกรรมเครื่องหอม และยังสามารถนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ เช่น ใช้ในยาสูบ เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนรายได้และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ในอนาคต

---

^๑กานพลูเป็นไม้เครื่องเทศ จึงถือว่าเป็นพืชจำพวกพืชสวน ซึ่งพืชจำพวกพืชสวนอาจจะจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยสรุปคือ ไม้ผล (nursery management), ไม้ดอก ไม้ประดับ (landscape gardening), เครื่องเทศ (spices), และผัก (vegetables)

ถ้าตลาดมีความมั่นคงพอ ก็จะเป็นการส่งเสริมการส่งออกด้วยประการหนึ่ง จากตัวอย่างหลาย ๆ ประเทศในแถบทวีปเอเชียซึ่งกานพลูเป็นเครื่องเทศที่มีบทบาทสำคัญทางการค้ามาก ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ลังกา สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินเดีย เป็นต้น โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย-เซีย เป็นประเทศที่มีการผลิตเป็นจำนวนมากที่สุด เนื่องจากเป็นแหล่งกำเนิดและมีสภาพภูมิอากาศทาง-
 คำนสรวิวิทยาเหมาะสมในการปลูกกานพลู แต่ก็เป็นประเทศที่มีการนำเข้ามากที่สุดเพื่อใช้ในการผลิตบุหรี่เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉลี่ยประมาณปีละ ๓๑ ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา หรือ ๒๒๐ ล้านบาท ดังนั้นประเทศไทยซึ่งมีสภาพภูมิอากาศคล้ายคลึงกับประเทศอินโดนีเซีย จึงน่าจะมีการส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายกานพลูให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถสนองความต้องการภายในประเทศได้อย่างเพียงพอ และอาจขยายออกไปสู่ตลาดต่างประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับกานพลูในประเทศไทยนี้ เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

๑. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการและกำลังการผลิตกานพลูในประเทศไทยเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมการผลิตกานพลูในประเทศ
๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิต เพื่อวางแผนทางการขจัดปัญหาในการผลิต และส่งเสริมให้เป็นอาชีพที่มั่นคงอาชีพหนึ่งแก่เกษตรกรต่อไป
๓. เพื่อศึกษาลักษณะของตลาดกานพลู อันจะเป็นแนวทางสำหรับการส่งเสริมการจำหน่ายภายในประเทศ

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

การศึกษการผลิตและการส่งเสริมการจำหน่ายกานพลูในประเทศไทย จะได้รับประโยชน์คือ

๑. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตกานพลูให้เป็นพืชเศรษฐกิจขึ้นอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจโดยเป็นแนวทางเพื่อลดการนำเข้า
๒. เป็นแนวทางในการจัดการตลาดและขยายตลาดกานพลูในขนาด

๓. เป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าส่งออกไค้ชนิดประเภทหนึ่ง

๔. เป็นแนวทางที่จะกระตุ้นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาสำหรับการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร

ขอบเขตในการวิจัย

เนื่องจากกานพลูเป็นพืชที่ยังไม่แพร่หลายนัก ในหมู่เกษตรกรที่เริ่มทดลองปลูกก็ยังมี ความลังเลในผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุน ทั้งยังไม่แน่ใจกับภาวะการตลาดในอนาคต แต่ ก็มักมีเกษตรกรบางส่วนที่มีความมั่นใจในการลงทุนปลูกกานพลู ซึ่งเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวน เกษตรกรทั้งหมดที่มีโอกาสในการผลิต นอกจากนี้ยังไม่มีการศึกษาทดลองหรือวิจัยวิธีการผลิตกานพลูไว้ เป็นหลักฐาน แก่เกษตรกรเรียนรู้วิธีการผลิตโดยการสั่งสอนและบอกเล่าสืบต่อกันมา จึงทำให้ไม่ สามารถรวบรวมข้อเท็จจริงหรือตัวเลขสถิติในปัจจุบันได้อย่างแน่นอน ข้อมูลส่วนใหญ่ได้จากความ คิดเห็นและประสบการณ์ของเกษตรกร ดังนั้นการศึกษากการผลิตและการจำหน่ายกานพลูนี้จึงเป็นเพียง การวิจัยขั้นเริ่มแรกที่ทำการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป เพื่อที่จะอาศัยเป็นแนวทางในการศึกษารายละเอียด ในขั้นต่อไป และศึกษาวิธีการผลิตและการค้ากานพลูในอภิศักของต่างประเทศจากเอกสารทางการ เกษตรเพื่ออาศัยเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายภายในประ- เทศในอนาคต

จากการศึกษาทั้งหมดนี้อาจแบ่งสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ บทที่ ๒ ศึกษาเกี่ยวกับ กานพลูโดยทั่ว ๆ ไป เช่น ลักษณะ ประวัติความเป็นมา และการใช้ประโยชน์จากกานพลู บทที่ ๓ เป็นการศึกษาวิธีการผลิตและลักษณะการค้าของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศแทนซาเนีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และลังกา บทที่ ๔ ศึกษาวิธีการผลิตและการจำหน่ายตลอดจนราคาและ ปัญหาการผลิตภายในประเทศ เปรียบเทียบกับต่างประเทศ บทที่ ๕ ศึกษาถึงการนำเข้าและการ จำหน่ายจากการนำเข้า บทที่ ๖ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการนำเข้าและการผลิตภายในประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายในประเทศ บทที่ ๗ เป็นการสรุปและ เสนอแนวทางพร้อมทั้งข้อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในการผลิตและการ จำหน่ายในอนาคต

วิธีการศึกษาค้นคว้า

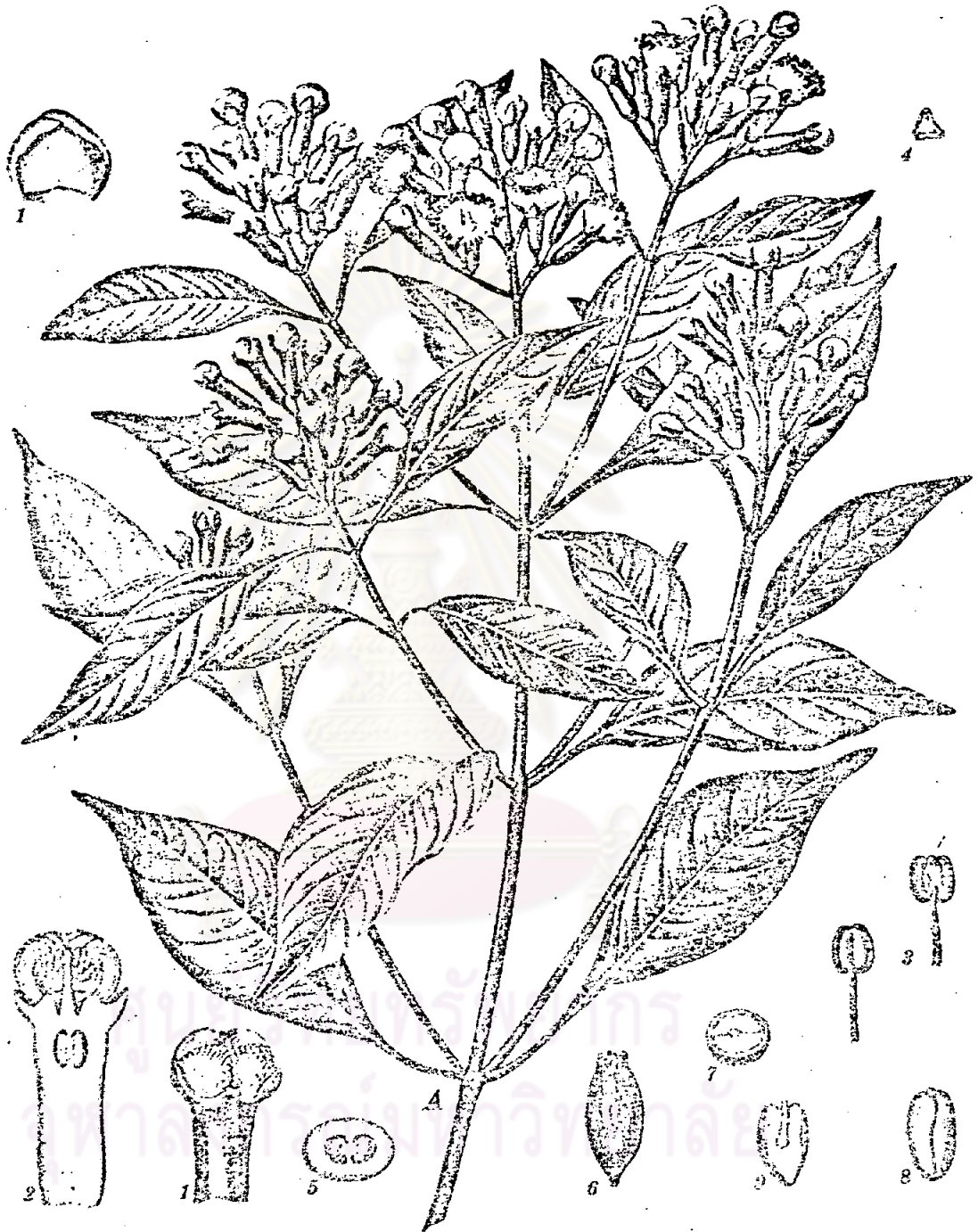
เนื่องจากมีข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น การศึกษาค้นคว้าในขั้นนี้จึงทำได้เพียงการวิจัย
เริ่มแรก (Preliminary Research) โดยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ และ
จากการออกสำรวจในภาคสนาม (Field Research) ซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลดังนี้

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสังเกตการณ์ในการสำรวจ
ภาคสนาม และจากการสัมภาษณ์ผู้ปลูกกานพลู ผู้รับซื้อกานพลูไปจำหน่าย ได้แก่ ร้านขาย
ยาแผนโบราณ ผู้นำเข้าซึ่งส่งกานพลูจากต่างประเทศ และยังสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้
เกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการค้นคว้าเอกสารอ้างอิง
บทความต่าง ๆ ตัวเลขสถิติการนำเข้า และเอกสารประกอบการศึกษาจากส่วนราชการบางหน่วย
เช่น กรมศุลกากร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ องค์การเภสัชกรรม เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CLOVES *Syzygium aromaticum* L.

- A. Flowering branch
 1. (Bottom) Bud with petals removed.
 1. (Top) Cap of petals
 2. Vertical section of bud
 3. Stamens, front and side views
 4. Pollen grain

5. Transverse section of ovary
 6. Fruit (berry)
 7. Transverse section of fruit
 8. Embryo
 9. Section of embryo showing root